

**РОЛЯТА НА МОТИВАЦИЯТА ПРИ РОДИТЕЛИТЕ ЗА
ВКЛЮЧВАНЕ В ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ В ДЕТСКАТА
ГРАДИНА**

Димитрина Стоянова Павлова

Детска градина „Славейче“, гр. Бургас

**THE ROLE OF PARENTS' MOTIVATION FOR INVOLVEMENT IN
PEDAGOGICAL ACTIVITIES IN KINDERGARTEN**

Dimitrina Stoyanova Pavlova

„Slaveyche” Kindergarten, city of Burgas

***Abstract:** The pedagogical interaction in kindergarten is implemented when there is mutual trust, willingness and voluntary involvement of both parties-subjects of the interaction (parents and teachers). Motivation is essential to achieve this aim, especially the families' motivation. The parents' motivation originates from the fact that being involved in the kindergarten group's routine they would be able to get to know their own child in a new social environment different from their home environment, which in this case is the kindergarten. Each parent strives for doing their best for their child which is a prerequisite for active and effective participation of the parents' community in the kindergarten. This participation is deeply motivated by love and awareness that the parent is the driving force for their children's growing up and upbringing.*

***Keywords:** motivation, parents, parents' community, effective interaction, pre-school education*

Понятието мотивация е широко застъпено като термин, както в ежедневието, така и в различни изследвания с теоретична и практическа насоченост. Днес всеки търси нещото, което го мотивира или демотивира да извърши дадена дейност, като едновременно с това се стреми да мотивира другите към действие, да намери активни съмишленици в заобикалящата го социална среда. На практика, действие без мотивация, без цел и причина, не съществува.

Мотивацията е съвкупност от причини, които ни стимулират да вършим и да искаме нещо. Свързва се с продуктивност и позитивно отношение. С целите и причините, поради които хората правят своя избор на поведение и определят действията си. Тя е желание да постигнат нещо, да притежават социален статус и др. Мотивацията е мисловния процес, на основата на който хората формират своето поведение, за да достигнат своите цели. Тя е социалния процес, посредством който някой променя поведението на друг. Има субективен характер и протича в съзнанието на индивида, свежда се до личната преценка на всички въздействия върху индивида, отправени от икономическата, организационната и социалната среда.¹ Мотивацията е основна категория в съвременната психология, която има “първостепенно значение, както за характерологията с оглед точно определяне на характера на човека, така и за социалната практика, насочена към правилно организиране и ръководене процесите на труд, обществен живот, обучение и възпитание“ [1].

Често я определят като “вътрешна психична детерминация на дейността, без която няма дейност. Всяка дейност е вътрешно психично мотивирана“ и „отразява вътрешно оценъчно отношение на човека към неговата дейност, към задачите, които си поставя към другите хора, към обществото... Мотивацията е отражение на социалната среда, в която живее и работи личността“ [2].

Самият мотивационния процес се формира при взаимодействието личност – среда. Средата е тази, която определя потребностите, съзнанието и стремежите на личността, от една страна, а от друга – личността със своята дейност влияе и променя средата. Мотивацията за действие или бездействие „е свързана преди всичко с отношението на личността към своята дейност“. А готовността на личността към действие се формира в съответствие с мотивите на дейността. Част от мотивите на дейната личност са потребностите, интересите, стремежите и емоциите, които са компоненти на мотивационния процес [2].

Следователно, ако педагозите успеят правилно да идентифицират потребностите и интересите на родителската общност, то мотивирането на същата тази общност за включване в педагогическото взаимодействие в детската градина ще бъде възможно и доведено до успех.

Добре е родителят сам да избере да се включи в процеса на предучилищното образование. А избираме нещо тогава, когато сме сигурни, че то си струва усилията, когато вярваме в случването ми и в безспорния му положителен ефект за нас и за хората, които обичаме. Затова в основата на мотивационния процес е изборът. Личността е мотивирана да извършва дейност, която сама избира, водена от мотив, който е „изкристализирал резултат от мотивационния процес“, който съвпада с взетото решение и „не е просто подтик ..., а измерено и осмислено с мерките на личността и на действителността желание“ [1].

¹ <https://www.bg-ikonomika.com/2011/04/12.html>, 30.05.2023 г.

Мотивите на социално поведение и отношение на личността се формират в процеса на дейността, общуването и възпитанието. Затова възможността да бъде мотивирана родителската общност за участие в педагогическото взаимодействие в детската градина се разглежда в проекцията на социалното, на общуването и взаимодействието между отделните личности (родители, учители, деца). Акцентира се върху личностната мотивация в рамките на социалното, в принадлежността на личността (родителя) към дадена група или колектив (детската градина като институция) и идентифицирането с представителите на съответната социална общност (учителите). Или иначе казано, разглежда се социалната мотивация на родителите да участват активно в дейностите в детската градина, достигайки до ниво сами да идентифицират нуждите на субектите на взаимодействието, в следствие, на което и да участват активно в педагогическото взаимодействие, което априори е насочено към формиране на техните деца като личности и разгръщане на потенциала им.

В зависимост от произхода има два основни типа мотивация:

- Вътрешна мотивация – това са дейностите, които правим заради самото удоволствие, което получаваме от тях;
- Външна мотивация – това са дейностите, които правим заради външен стимул. Към тях спада абсолютно всичко, което правим, за да получим нещо в замяна. Всички проучвания са категорични – вътрешната мотивация е в пъти по-силна от външната.²

В своята „Педагогическа психология“ Л. Десев пише за един особен вид мотивация т.нар „висша мотивация, която „е съвкупност от социални мотиви за общуване, морално поведение, труд и творчество, учене и познание, възпитание и

самовъзпитание. Тя е свързана с принадлежността и неосъзнатата или осъзнатата приобщеност на хората към определена социална група“. Тук става въпрос за точно такъв тип мотивация, който се заражда у родителите на прага на детската градина, където всички заедно, съзнателно или не, стават част от нов тип социална група, която съществува на принципа на приобщаването, доверието и общата цел – физическото и нравственото израстване на малкото дете.

Педагогическото взаимодействие в детската градина се осъществява при взаимно доверие, желание и доброволно участие на двете страни – субекти на взаимоотношението. За целта е необходимо да е налице мотивация, особено от страна ² <https://gamifinno.com/bg/kakvo-e-motivacia/>, 01.06.2023 г.

на семействата. Мотивацията за родителите идва от факта, че включвайки се в живота на детското заведение, имат възможност да опознаят по-добре собственото си дете на фона на една нова социална среда, различна от тази на дома, каквато понастояще се явява детската градина. Могат да общуват свободно с учителите, да споделят мнения и впечатления и да се запознаят по-добре с възпитателно-образователния процес в детската градина. Това е и възможност родителите да отделят време и внимание за децата си и техния живот в условията на детското заведение сред другите деца и другите семейства.

Няма родител, който да не обича детето си и ако обича е „активна грижа за живота и развитието на обекта на обичта“ [3], то напълно постижимо е активното участие на родителската общност в пространството на детската градина. Участие, дълбоко мотивирано от обичта и осъзнаването, че родителят е създаващата сила в порастването и възпитанието на детето, защото „човек обича онова, за което се труди и се труди за онова, което обича“ [3].

Добре мотивираните родители и учители имат обща цел „да осигурят социално – нравствено и индивидуално – личностно развитие на малкото дете“ [4]. Осъзнали са, че за благо на младата личност е нужно да се работи в сътрудничество, което „да създаде среда, благоприятна за стимулиране и насочване на индивидуалното и социално развитие; среда, която е нормална за радостен, щастлив и обогатяващ детето, родителите и учителите живот“ [5], среда и сътрудничество, основаващи се на любовта към детето, целяща добруването и израстването му като личност.

Литература

- [1] Десев, Л. Педагогическа психология, София, 1999
- [2] Петков, А., Актуални проблеми на психологията на личността, София, 1996г.
- [3] Фром.Е, Изкуството да обичаш, София, 1992г.
- [4] Русинова, Г. Интерактивни подходи във взаимодействието между семейство и детска градина, сб. Седма национална конференция “Водим бъдещето за ръка“, Сливен, 2014
- [5] Попкочев, Т., Сътрудничество семейство – училище и качество на образованието, Благоевград, 2010,

За контакт с автора:

Димитрина Павлова

e-mail: di.pavlova@abv.bg